

groter probleem: de houding van de politicus en de partij, die actief blijven tijdens een vreemde overheersing, het probleem ook van de in wezen democratische partij onder een niet-democratisch régime.

G. Taal

* * *

Virgil Gheorghiu, Het 25e uur, Dubbelband Zwarte Beertjes, A. W. Bruna & Zn., Utrecht, 1962, f 2, 95

Deze bekende oorlogsroman is een illustratie van een maatschappelijke verwording, welke als volgt wordt gesteld:

De technische vooruitgang heeft zulke vormen aangenomen, dat zij het menselijk leven volkomen beheerst. In de samenleving heeft zij niet alleen het primaat gekregen, maar zij heeft deze zelf ook vertechniseerd en dus ontmenselijkt. De mens wordt daarom niet meer gewaardeerd als een individu met eigen, onaantastbare rechten, maar op zijn bruikbaarheid in de machine van het geheel. Hij leeft niet meer zelf, maar hij wordt geleefd.

Deze gedachten zijn onderdehand zo'n gemeengoed geworden, dat het opnieuw brengen ervan veel weg heeft van het intrappen van open deuren.

De stelling van de schrijver, dat het voor verbetering te laat is, en die hij karakteriseert met: het 25e uur, heeft het indertijd goed gedaan; maar zullen we nu de gebruikelijke urentelling maar weer nemen: het eerste uur van een nieuwe dag?

In het kort: een verlate pocket-heruitgave, die misschien voor de beurs van de uitgever goed is, maar ons niets meer te zeggen heeft.

H.

* * *

H. de la Fontaine Verwey, Meester Harman Schinckel, een Delftse boekdrukker van de 16e eeuw (Oud Delft. Een serie historische publicaties over Delft en Delvenaren no. 3), Nijgh en v. Ditmar, Rotterdam-'s-Gravenhage, 1963, 77 blz.

Dit boekje zou verenigingen, die publicaties betreffende locale geschiedenis verzorgen, tot model kunnen dienen. Het is bijzonder fraai uitgegeven, in een handig formaat; de inhoud vormt een afgerond geheel van niet al te grote omvang; de afbeeldingen hebben een werkelijk illustrerende functie; de auteur is uitermate deskundig. De geschiedenisdocent kan hier stof vinden over de religieuze propaganda in het begin van de Opstand en een zeer serene uiteenzetting, hoe moeilijk het kan zijn iemands godsdienstige overtuiging in die overgangperiode vast te stellen.

Denkt men erover „teksten” te benutten in de geschiedenisles, dan kan men hier in de Bijlagen terecht.

G.

* * *